IDEKASSEN
Ro, trivsel og højere faglighed

Halloween
- stærkere læsning

Læsehæfte til 3.-4. klasse

Halloween-fortællinger, fagtekster og læsestrategier

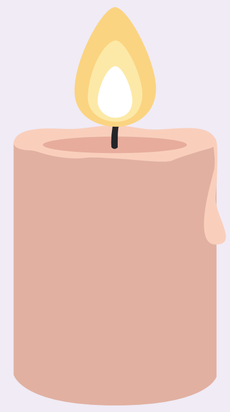
NAVN: _____

Al kopiering, analogt og digitalt, af dette materiale eller dele deraf er tilladt i henhold til undervisningsinstitutionens aftale med Copydan Tekst & Node. Kopiering, der går ud over begrænsningsreglerne i aftalen med Copydan Tekst & Node, kan alene finde sted efter forudgående aftale med licensgiver. Idekassen udvikler selv tekst og illustrationer til materialet samt fremstiller/køber billeder.

© Idekassen ApS

Halloween og allehelgensaften

To traditioner i efteråret

Halloween og allehelgensaften ligger tæt i kalenderen, men de har forskellig historie og betydning.

HALLOWEEN

Halloween fejres den 31. oktober. Mange klæder sig ud, skærer græskar og fortæller uhyggelige historier. Traditionen har rødder på de britiske øer. Irere og skotter tog flere skikke med til USA, hvor Halloween voksede til den fest, mange kender i dag. Senere blev festen udbredt i Danmark gennem film, butikker og nye traditioner.

ALLEHELGENSAFTEN I DANMARK

Allehelgensaften er aftenen før allehelgensdag. I den danske kirke markeres allehelgensdag den første søndag i november. Her mindes man mennesker, der er døde. Mange kirker holder gudstjeneste, og nogle familier tænder lys på gravsteder.

KORT FORTALT

Halloween handler især om udklædning, leg og spænding. Allehelgen handler især om minder, sorg, håb og lys. Derfor er de to traditioner ikke det samme.

© Idekassen ApS

1. Lygten i vinduet

Find svar, som teksten tydeligt støtter.

OPGAVEN **Læs teksten. Besvar A-C. Brug oplysninger fra teksten i dine svar.**

DET ØVER DU Du øver at finde og begrunde svar.

På vej hjem så Elias et orange lys i skolens øverste vindue. Alle elever var gået, og gangen lå mørk. Han standsede ved lågen. Lyset gled langsomt fra side til side. Elias blev stående og så op. Kort efter kom skolens pedel ud. Han bar en kasse med pynt. Pedellen havde prøvet klassernes nye lamper til festen. En af dem hang i en snor og drejede rundt. Elias forstod nu det lys, han havde set. Han trak vejret dybt og gik hjem.

A. Hvorfor standser Elias ved lågen?

B. Hvad får lyset til at bevæge sig?

C. Hvilken sætning viser, at Elias ikke længere er bange?

SPOR-TJEK Sæt streg under den del af teksten, der støtter dit svar.

2. Præcise ord skaber stemning

Vælg ord, der gør en sætning præcis.

OPGAVEN **Læs hele sætningen. Vælg det mest præcise ord. Forklar dit valg.**

DET ØVER DU Du øver at vælge præcise ord.

1 Døren **bevægede sig / knirkede** i den stille gang.

Hvilket ord hjælper dig med at høre døren?

Mit valg og min forklaring: _____

2 Lyset **var / flimrede** over det gamle bord.

Hvilket ord viser, at lyset skifter hurtigt?

Mit valg og min forklaring: _____

3 Aya **gik / listede** hen mod kassen.

Hvilket ord viser bedst, hvordan hun bevæger sig?

Mit valg og min forklaring: _____

Skriv din egen sætning med et præcist ord.

_____

_____

© Idekassen ApS

3. Fra frø til græskar

Find rækkefølgen, og forklar den.

OPGAVEN **Læs teksten. Skriv 1-4 ved handlingerne. Svar derefter på den sidste opgave.**

DET ØVER DU Du øver rækkefølge og forklaring.

Et græskar begynder som et frø i varm jord. Først vokser en lille spire frem. Den får blade og en tynd stængel. Senere breder planten sig hen over jorden. Dens stængler bliver lange, og de store blade tager imod sol. Snart kommer der gule blomster. Når en blomst er bestøvet, kan en lille grøn frugt vokse frem. Den får vand og næring fra planten. Gennem hele sommeren bliver den større. Om efteråret er den moden og klar til høst.

Skriv 1-4 i den rigtige rækkefølge.

☐ Et lille græskar vokser frem.

☐ Frøet lægges i varm jord.

☐ Planten får stængler og blade.

☐ Det modne græskar bliver høstet.

Forklar med egne ord, hvorfor blomsten er vigtig.

© Idekassen ApS

4. Fakta, mening eller fremtid?

Skeln mellem fakta, mening og noget, der skal ske.

OPGAVEN **Læs teksten. Sæt ét kryds i hver række: fakta, mening eller fremtid.**

DET ØVER DU Du øver at kende forskel på udsagnstyper.

Der er læsning torsdag klokken 14. Omar mener, at den sidste tekst er den bedste. På fredag vil skolen vise svar fra alle. De skal hænge ved den store sal.

	Fakta	Mening	Fremtid
Der er læsning torsdag klokken 14.	☐	☐	☐
Den sidste tekst er den bedste.	☐	☐	☐
Skolen vil vise svarene på fredag.	☐	☐	☐
Svarene skal hænge ved den store sal.	☐	☐	☐

Vælg ét svar. Skriv de ord, der viser, hvilken type udsagn det er.

5. Find betydningen

Forstå et nyt ord ved hjælp af resten af sætningen.

OPGAVEN **Læs hele sætningen. Vælg ordets betydning. Find det spor, der hjalp dig.**

DET ØVER DU Du øver at forstå ord ud fra sammenhængen.

1 I **skumringen** var solen næsten forsvundet bag træerne.

Ordet betyder sandsynligvis:

- ☐ tidlig morgen
- ☐ midt på dagen
- ☐ tiden lige før mørke

2 Aya gik **varsomt** over de våde blade, så hun ikke gled.

Ordet betyder sandsynligvis:

- ☐ hurtigt
- ☐ forsigtigt
- ☐ støjende

3 Malik var **forbløffet**, da den tomme kasse begyndte at spille musik.

Ordet betyder sandsynligvis:

- ☐ meget overrasket
- ☐ meget vred
- ☐ helt ligeglad

6. Det står mellem linjerne

Brug tekstspor til at forudsige og justere.

OPGAVEN **Læs del 1. Skriv dit gæt og et tekstspor. Læs del 2. Ret dit svar, hvis det er nødvendigt.**

DET ØVER DU Du øver at bruge tekstspor og ændre dit gæt.

DEL 1

Da Nanna gik gennem festsalen, gled en stor skygge hen over den lyse væg. Den havde brede vinger og spidse ører. Nanna standsede og lyttede. Hun kunne høre en tør lyd fra loftet. Skyggen voksede, når noget drejede foran det stærke lys.

Mit gæt og mit spor i teksten:

DEL 2

Bag Nanna hang en flagermus af papir i en tynd snor. En projektør lyste direkte på den. Luft fra en åben dør fik figuren til at dreje. Derfor bevægede den store skygge sig på væggen.

Hvordan ændrede del 2 dit gæt?

TÆNK Et godt gæt bygger på spor. Det behøver ikke være rigtigt.

7. Tekst og udseende

Læs tekst og udseende som én samlet besked.

OPGAVEN **Læs begge opslag. Besvar A-C med oplysninger fra opslagene.**

DET ØVER DU Du øver at finde oplysninger i både ord og udseende.

OPSLAG A

HALLOWEEN-LÆSNING
Torsdag kl. 15
I biblioteket

OPSLAG B

Skolen inviterer til Halloween-læsning torsdag klokken 15 i biblioteket. Tag en pude med.

A. Hvad sker der?

B. Hvor og hvornår foregår det?

C. Hvilken vigtig oplysning findes kun i opslag B?

TEKST-TJEK Brugte du oplysninger fra begge opslag?

8. Nøgleord og resumé

Find hovedindholdet, og skriv det kort.

OPGAVEN **Læs teksten. Find nøgleord. Skriv et kort resumé med dine egne ord.**

DET ØVER DU Du øver at finde hovedindhold og skrive et resumé.

AFSNIT 1

Klassen ville pynte gangen til Halloween uden at købe alt nyt. De tog pap, gammelt stof og tomme glas med hjemmefra. Først talte de om, hvad de kunne lave. Så gik de i små hold. Nogle lavede flagermus af pap.

AFSNIT 2

Andre klippede stoffet til lange bånd. De tomme glas fik sikre lys med batteri. Efter festen tog de pynten ned. De lagde tingene i hver sin kasse og satte navn på. Så kunne det meste bruges igen næste år.

Skriv et resumé på højst tre sætninger med egne ord.

- ☐ Kun det vigtigste
- ☐ Egne ord
- ☐ Højst tre sætninger

© Idekassen ApS

9. Sammenlign to tekster

Sammenlign oplysninger i to tekster.

OPGAVEN **Læs tekst A og tekst B. Besvar A-C. Tjek, hvilken tekst dit svar kommer fra.**

DET ØVER DU Du øver at sammenligne oplysninger.

TEKST A

TEKST A:
Læs en gyser i salen. Det sker torsdag klokken 13.
Eleverne mødes ved døren og skal selv tage en bog med.

TEKST B

TEKST B:
Løs en gåde i biblioteket.
Det sker fredag klokken 14.
Skolen har alt det udstyr, som eleverne skal bruge.

A. Hvor mødes eleverne torsdag?

B. Hvad skal de selv have med?

C. Skriv én vigtig forskel på de to tekster.

TEKST-TJEK Holdt du oplysningerne fra tekst A og B adskilt?

© Idekassen ApS

10. Skab overblik over teksten

Brug overskrifter til at skabe overblik.

OPGAVEN **Læs ét afsnit ad gangen. Vælg den overskrift, der passer bedst.**

DET ØVER DU Du øver at finde hovedideen.

1 Mange udhuler græskar og sætter lys i dem. Lygterne står ved døre og i vinduer.

- [ ] Vinterens sne
- [ ] Mad i skolen
- [ ] Lys i græskar

2 Nogle børn klæder sig ud og går fra dør til dør. De spørger efter slik med en fast Halloween-hilsen.

- [ ] Udklædning og slik
- [ ] En tur på biblioteket
- [ ] Sport efter skole

3 Andre holder en fest med lege, højtlæsning og pynt, som kan bruges igen.

- [ ] En dag ved havet
- [ ] Halloween i fællesskab
- [ ] Sådan dyrkes korn

11. Flagermus finder vej

Find nøgleord og vigtige faglige oplysninger.

OPGAVEN **Læs teksten. Find nøgleord. Besvar spørgsmålene med oplysninger fra teksten.**

DET ØVER DU Du øver at finde nøgleord og faglig viden.

Flagermus kan flyve og jage, selv om natten er mørk. Mange arter sender meget høje lyde ud. Når lydene rammer et træ, et insekt eller en mur, kommer et ekko tilbage. Flagermusen lytter til ekkoet og opdager, hvor genstanden er. Metoden kaldes ekkolokalisering. Den hjælper dyret med både at finde vej og fange føde.

A. Skriv fem nøgleord.

B. Hvad fortæller ekkoet flagermusen?

C. Hvad hedder metoden?

NØGLEORD-TJEK Kan dine nøgleord bruges uden at læse hele teksten igen?

12. Lav en papirflagermus

Skab overblik over en proces.

OPGAVEN **Læs alle trin. Find rækkefølgen og skriv 1-4. Forklar processen med dine egne ord.**

DET ØVER DU Du øver rækkefølge og præcis formidling.

	Fold papiret ud, og tegn øjne på flagermusen.
	Tegn en halv flagermus langs folden.
	Klip efter stregen, mens papiret er foldet.
	Find et stykke sort papir og fold det på midten.

Skriv vejledningen som fire korte trin med egne ord.

EGENKONTROL Står alle trin i den rigtige rækkefølge?

13. Vælg den bedste forklaring

Saml flere spor til én logisk løsning.

OPGAVEN **Læs alle spor. Vælg den løsning, som passer til dem alle. Begrund dit valg.**

DET ØVER DU Du øver at samle spor og begrunde en løsning.

Læs alle fire spor, før du vælger en løsning.

1 Kassen var lukket, men ikke låst.

2 Der lå orange papir på gulvet.

3 En saks manglede fra billedkunstlokalet.

4 Elevrådet havde lovet ny pynt til gangen.

Hvad er den mest sandsynlige forklaring?

- ☐ Et dyr var i kassen
- ☐ Kassen var altid tom
- ☐ Pynten bliver lavet
- ☐ Nogen gemte mad

Mit vigtigste tekstspor:

© Idekassen ApS

14. Hvilken kilde kan du stole på?

Vurdér afsender, dato og formål.

OPGAVEN **Læs begge kilder. Besvar A-C. Forklar, hvilken kilde du vil stole mest på.**

DET ØVER DU Du øver kildekritik.

A. På skolens hjemmeside står der, at Halloween-festen er torsdag klokken 15. Skolens navn og dato står på siden.

B. På et håndskrevet opslag på klassens opslagstavle står der, at festen er klokken 16.

A. Hvilken kilde har en tydelig afsender?

B. Hvilket tidspunkt vil du følge?

C. Hvilke to ting gør skolens side mere troværdig?

KILDE-TJEK Se efter afsender, dato og formål.

15. Hvad kan være årsagen?

Find en sandsynlig årsag, og begrund den.

OPGAVEN **Læs teksten. Find den bedste forklaring. Brug mindst to oplysninger fra teksten.**

DET ØVER DU Du øver at forklare en årsag med tekstens oplysninger.

En sort figur lå på gulvet. Den sad før på en væg. Der var støv på den gamle tape. Nora tog ny tape. Nu blev den på væggen.

A. Hvorfor faldt figuren ned?

B. Hvilke to oplysninger støtter din forklaring?

C. Skriv forklaringen med din egen sætning.

TÆNK En forklaring skal passe til alle de oplysninger, teksten giver.

16. Min selvstændige læsning

Læs selvstændigt, og vis din forståelse.

OPGAVEN **Vælg en tekst. Læs i den angivne tid. Skriv nøgleord og vis, hvad du har forstået.**

DET ØVER DU Du øver selvstændig læsning og forståelse.

Hvilken bog eller tekst: _____

Læs i 10 minutter.

FIRE NØGLEORD

_____

_____

Skriv hovedindholdet med højst tre sætninger.

_____

_____

_____

_____

_____

Den strategi, der hjalp mig mest

- ☐ Jeg genlæste.
- ☐ Jeg fandt nøgleord.
- ☐ Jeg stoppede og tænkte.
- ☐ Jeg brugte sammenhængen.

LÆSE-TJEK Brugte du en læsestrategi, når teksten blev svær?

17. Skriv en spændingsscene

Planlæg og skriv en tekst med tydelig sammenhæng.

OPGAVEN **Udfyld de fire felter. Skriv teksten. Læs den igen, og ret noget, der er uklart.**

DET ØVER DU Du øver opbygning, præcise ord og sammenhæng.

Planlæg din tekst med fire små valg.

1. Hovedperson

2. Sted og tidspunkt

3. Mystisk spor

4. Forklaring til sidst

Skriv en historie. Brug mindst to sanseindtryk og ét præcist udsagnsord.

SKRIVETJEK Har din tekst en begyndelse, en vigtig hændelse og en slutning?

Min Halloween-læsning

Se, hvilke læsegreb du kan bruge på egen hånd.

OPGAVEN **1. Sæt kryds. 2. Vælg ét læsemål. 3. Skriv noget, du er blevet bedre til.**

DET ØVER DU Du finder ud af, hvilke læsefærdigheder du har lært.

Jeg kan ...

- ☐ finde tekstspor til mine svar.
- ☐ forstå nye ord ud fra sammenhængen.
- ☐ finde nøgleord og hovedindhold.
- ☐ skrive et resumé med egne ord.
- ☐ sammenligne oplysninger i to tekster.
- ☐ vurdere en kildes afsender og dato.
- ☐ begrunde en løsning med flere spor.

MIT NÆSTE LÆSEMÅL

Jeg vil øve mig på at ...

MIN LÆSESEJR

Noget, jeg er blevet bedre til:

